BRAČKA DEKLARACIJA

Za budućnost LEADER-CLLD-a i razvoj otpornih i privlačnih ruralnih, obalnih i ribarskih područja

Supetar na Braču, Republika Hrvatska • 2026.

97%
Teritorija RH obuhvaćeno LEADER-CLLD-om

2.5M
Stanovnika u lokalnim zajednicama

56
Lokalnih akcijskih grupa u ruralnom razvoju (LAG)

23
Lokalnih akcijskih grupa u ribarstvu (FLAG/LAGUR)

POVIJESNI KONTEKST I VIZIJA RAZVOJA

2016
Tartuška deklaracija

2023
Briselska deklaracija

2024
Deklaracija ELARD-a

2026
Tuheljske toplice

2026
Bračka deklaracija

SUOČAVANJE S VIŠESTRUKIM IZAZOVIMA

- Demografski pritisci: Depopulacija i potreba za privlačenjem stanovnika.
- Gospodarski i geopolitički poremećaji na nacionalnoj i europskoj razini.
- Okolišne promjene koje zahtijevaju hitan prijelaz na održive modele.

LOKALNI PRISTUP KAO ODGOVOR

- Razvoj koji izravno proizlazi iz specifičnih lokalnih potreba i snaga.
- Izgradnja participativne, kohezivnije i građanima znatno bliže Europe.
- Stvaranje živih, dugoročno održivih i otpornih ruralno-obalnih i ribarskih zajednica.

1. JAČANJE INSTRUMENTA I STRATEŠKO UPRAVLJANJE

ŠIRENJE LEADER-CLLD-a

• **Sastavni i obvezni instrument**: Mora ostati čvrsti prioritet unutar Zajedničke poljoprivredne politike (ZPP) i Zajedničke ribarstvene politike (ZRP).

• **Integrirani teritorijalni pristup**: Povezuje gospodarske, društvene, okolišne i kulturne ciljeve umjesto isključivo izoliranih sektorskih mjera.

• **Međusektorska integracija**: Ugradnja metodologije u kohezijsku i socijalnu politiku EU-a za cjelovito rješavanje složenih prostornih izazova.

LAG-ovi I FLAG-ovi KAO AKTERI

• **Institucionalno priznanje**: Zahtijeva se jasan status ključnih nositelja lokalnog razvoja uz dodjelu snažnijih ovlasti na terenu.

• **Tehnička i administrativna potpora**: Osiguranje dostatnih i stabilnih resursa za nastavak promicanja kohezije i inovacija.

• **Obvezno partnersko sudjelovanje**: Strukturirano i aktivno uključivanje u sve faze kreiranja te provedbe nacionalnih i regionalnih planova (NRPP).

2. FINANCIJSKA ALOKACIJA I DEBIROKRATIZACIJA

ZAHTIJEVAN PRORAČUN

360 mln €

Minimalna stabilna i zaštićena alokacija za razdoblje 2028.-2034. u svrhu nesmetanog provođenja lokalnih strategija i osiguranja radnog kontinuiteta.

RADIKALNO SMANJENJE BIROKRACIJE

- **Uklanjanje administrativnih prepreka**: Trenutna birokracija guši društvene inovacije i znatno usporava neposrednu provedbu projekata na terenu.
- **Ujednačena metodologija**: Uvođenje sinkroniziranih pravila i stvarno pojednostavljenje nacionalnih upravljačkih te kontrolnih sustava.
- **Pojednostavnjene opcije troškova** (SCO): Maksimalna primjena jednokratnih iznosa *(lump sums)* i paušalnih stopa *(flat rate)* kako bi se fokus prebacio na konkretne rezultate.
- **Kriteriji proporcionalnosti**: Raspodjela sredstava prema broju stanovnika, prostornom obuhvatu i realnim specifičnim potrebama lokalnih zajednica.

3. RURAL PROOFING I ZAŠTITA PODRUČJA

KONTROLNI MEHANIZAM: RURALNA PROVJERA (RURAL PROOFING)

- **Pravo na ostanak:** Stanovništvu ruralnih, obalnih i ribarskih područja mora se osigurati pristup kvalitetnim javnim uslugama, dostojanstvenim životnim uvjetima i sustavnoj generacijskoj obnovi.
- **Obvezna procjena utjecaja:** Uvođenje striktne obveze evaluacije svih političkih i zakonodavnih odluka na razini EU-a, države i regija/županija kako bi se spriječili negativni učinci na lokalne zajednice (područja).
- **Uloga LAG-ova i FLAG-ova:** Izravno i operativno uključivanje lokalnih akcijskih grupa, putem njihovih krovnih mrežnih organizacija, u neposredno provođenje ruralne provjere na samom terenu.
- **Europski ruralni cilj (Rural target):** Jasno definiranje i normiranje strateških ciljeva s posebnim fokusom na geografska područja koja se nalaze u izrazito nepovoljnom socio-ekonomskom položaju.

KONAČNA OBVEZA I POZIV NA DJELOVANJE

"Budućnost Europe ovisi i o budućnosti njezinih lokalnih zajednica. Neće biti kohezivnije, otpornije i održivije Europe bez prosperitetnih i dinamičnih ruralnih, obalnih i ribarskih područja sposobnih izgraditi vlastitu budućnost."

Upućeno europskim, nacionalnim, regionalnim i lokalnim institucijama.